

Werkinstructie DIY van Wiechen

TNO heeft vroegtijdig een do it yourself (DIY)-vragenlijst voor het van Wiechenschema, met video's beschikbaar gesteld. Ouders kunnen op deze manier betrokken worden bij de ontwikkeling van hun kind tijdens het aangepaste JGZ-aanbod vanwege de coronamaatregelen.

Deze vragenlijst en video's maakten deel uit van het DIY-van Wiechen onderzoek: een TNO-onderzoek naar de ouderbetrokkenheid bij het van Wiechen ontwikkelingsonderzoek. TNO heeft nu het van Wiechen DIY versneld voor een ieder beschikbaar gesteld. Ouders kunnen nu voorafgaand aan het gesprek/consult met JV of JA zelf kijken naar de ontwikkeling van het kind. Zo kunnen we -ook in coronatijd- de ontwikkeling van kinderen samen met ouders blijven monitoren.

Voor elke regulier contactmoment (behalve CM 7 mnd) wordt de ouder of verzorger gevraagd zich voor te bereiden door de filmpjes van *DIY Van Wiechen* te bekijken en de oefeningen met hun kind uit te voeren die passen bij de leeftijd van hun kind. Daarnaast beantwoorden zij een aantal vragen over de oefeningen. Deze resultaten kunnen de ouders of verzorgers opslaan en als link naar zichzelf sturen.

Let op: DIY Van Wiechen vervangt niet het Van Wiechenonderzoek door de professional, maar ondersteunt het gesprek met de ouder (en het eventueel latere onderzoek op de CB-locatie).

De werkwijze

- De filmpjes, per leeftijd, zijn via een speciale link voor professionals te bekijken: <https://survey.tno.nl/professionals>.
- Door de applicatiebeheerder wordt 1 – 1,5 week voor de afspraak aan ouders een e-mail gestuurd met informatie over het DIY van Wiechen met daarin de link naar de filmpjes en vragenlijst: <https://survey.tno.nl/filmpjes>
- Deze informatiemail wordt aan ouders verzonden waarvan het kind een afspraak heeft voor een regulier contactmoment (4wk, 8wk, 3/5/8-10/14/18 mnd, 2/3/3,9 jr),
- Tijdens het (telefonisch) consult wordt met de ouder of verzorger besproken welke oefeningen zij hebben gedaan en wat het resultaat was. Hierbij kunnen ouders ook hun vragen en/of twijfels bespreken. Zie hiervoor het overzicht van van Wiechenkenmerken en titel van filmpjes dat verder op in deze werkinstructie staat.

Let op: De link voor de ouder naar de filmpjes bevat ook een vragenlijst, informatie uit deze vragenlijst wordt naar TNO gestuurd. De professional kan (ter info) de link voor ouders wel inzien, maar de vragenlijst naar TNO moet niet verzonden worden! Gebruik als professional de speciale link voor professionals om de filmpjes te bekijken.

Notatie van DIY Van Wiechen in KD+

- Vul in KD+ in het Van Wiechenschema bij de juiste leeftijd in:
 - De gedragstoestand en bij peuters ook interactie: optie 4 'Anders'. Vul als vrije tekst in: DIY. Hiermee is later altijd snel terug te zien dat het resultaten waren vanuit DIY.
 - De kenmerken (items) die de ouder of verzorger gedaan heeft en die met M (mededeling) ingevuld mogen worden. Afhankelijk van het resultaat vul je een M of een – (min) in.
 - De rest van de kenmerken die de ouder of verzorger heeft gedaan, vul je niet in het schema in, maar elders in het dossier in:
 - Registreer bij 'Ontwikkeling>(neuro)motorische ontwikkeling' welke kenmerken van de grove en fijne motoriek er gedaan zijn en wat het resultaat was
 - Registreer bij 'Ontwikkeling>spraak- en taalontwikkeling' welke kenmerken van de spraaktaalontwikkeling er gedaan zijn en wat het resultaat was.

Als je het kind tijdens een F2F-contactmoment op locatie onderzoekt, vul je het Van Wiechenschema verder in. Hierbij vul je de actuele gedragstoestand en bij peuters ook de actuele interactie in. Daarbij geldt, zoals altijd, dat alleen de kenmerken die je zelf gezien/uitgevoerd hebt én die je conform de afspraken hebt onderzocht, als een + mag noteren.

Het kan voorkomen dat er een verschil is tussen de resultaten die door ouders gemeld worden en de resultaten die door de professional zijn geobserveerd tijdens het contactmoment op locatie. Dit zou misschien te maken kunnen hebben met een verschil in gedragstoestand en/of interactie. Bespreek in ieder geval het verschil met de ouders. Registreer het als opmerking (ballonnetje) in het van Wiechenschema bij het betreffende kenmerk of bij 'Ontwikkeling' in KD+.

Overzicht van Wiechenkenmerken en DIY-van Wiechen filmpjes

Nummer	Van Wiechen kenmerk	Titel DIY-filmpje	Opmerkingen
Onderzoekleeftijd 4 weken			
1.	Ogen fixeren	Oogcontact maken	
29.	Reageert op toespreken (M)	Reageren op praten	
52.	Beweegt armen goed	De armen hetzelfde bewegen	
53.	Beweegt benen goed	De benen hetzelfde bewegen	
54.	Blijft hangen bij optillen onder de oksels		Wordt door ouders niet beoordeeld
55.	Reacties bij optrekken tot zit		Wordt door ouders niet beoordeeld
56.	Heft kin even van de onderlaag	Hoofd twee tellen optillen	
Onderzoekleeftijd 8 weken			
2.	Volgt met ogen én hoofd $30^\circ \leftarrow 0 \rightarrow 30^\circ$	Meebewegen met de ogen en het hoofd	
30.	Lacht terug (M)	Teruglachen	
52.	Beweegt armen goed	De armen hetzelfde bewegen	
53.	Beweegt benen goed	De benen hetzelfde bewegen	
54.	Blijft hangen bij optillen onder de oksels		Wordt door ouders niet beoordeeld
55.	Reacties bij optrekken tot zit		Wordt door ouders niet beoordeeld
Onderzoekleeftijd 3 maanden			
3.	Handen af en toe open	Soms de handen openen	
4.	Kijkt naar eigen handen (M)	Naar de eigen handen kijken	
31.	Maakt geluiden terug (M)	Geluiden terug maken	
52.	Beweegt armen goed	De armen hetzelfde bewegen	
53.	Beweegt benen goed	De benen hetzelfde bewegen	
54.	Blijft hangen bij optillen onder de oksels		Wordt door ouders niet beoordeeld
55.	Reacties bij optrekken tot zit		Wordt door ouders niet beoordeeld
57.	Heft in buikligging hoofd tot 45°	Hoofd vijf tellen optillen	
Onderzoekleeftijd 6 maanden			
5.	Speelt met handen middenvoor	Met de eigen handen spelen boven de borst of het gezicht	
6.	Pakt in rugligging voorwerp binnen bereik	Liggend een speeltje pakken	
32.	Maakt gevarieerde geluiden(M)	Verschillende geluiden maken	

52.	Beweegt armen goed	De armen hetzelfde bewegen	
53.	Beweegt benen goed	De benen hetzelfde bewegen	
54.	Blijft hangen bij optillen onder de oksels		Wordt door ouders niet beoordeeld
55.	Reacties bij optrekken tot zit		Wordt door ouders niet beoordeeld
58.	Kijkt rond met 90° geheven hoofd	Hoofd tien tellen optillen	
59.	Benen gebogen of trappelen bij verticaal zwaaien	De benen buigen of trappelen	
Onderzoekleeftijd 9 maanden			
7.	Pakt blokje over	Een blokje overpakken	
8.	Houdt blokje vast, pakt er nog een in andere hand	In twee handen een blokje vasthouden	
9.	Speelt met beide voetjes (M)	Met de voeten spelen	
33.	Zegt 'dada, baba of gaga' (M)	Dadda, babba of gaga zeggen	
52.	Beweegt armen goed	De armen hetzelfde bewegen	
53.	Beweegt benen goed	De benen hetzelfde bewegen	
54.	Blijft hangen bij optillen onder de oksels		Wordt door ouders niet beoordeeld
60.	Rolt zich om van rug naar buik en omgekeerd (M)	Rollen van de rug naar de buik en terug	
61.	Kan hoofd goed ophouden in zit	Het hoofd rechtop houden	
62.	Zit op billen met gestrekte benen	Met gestrekte benen op de billen zitten	
Onderzoekleeftijd 12 maanden			
10.	Pakt propje met duim en wijsvinger	Een propje pakken met de duim en de wijsvinger	
34.	Brabbelt bij zijn spel (M)	Verhalen vertellen zonder woorden	
35.	Reageert op mondeling verzoek (M)	Reageren op een vraag	
36.	Maakt communicatieve gebaren (M)	Iets aanwijzen of 'dag-dag' zwaaien	
52.	Beweegt armen goed	De armen hetzelfde bewegen	
53.	Beweegt benen goed	De benen hetzelfde bewegen	
54.	Blijft hangen bij optillen onder de oksels		Wordt door ouders niet beoordeeld
63.	Zit stabiel los	Stabiel los zitten	
64.	Kruipt vooruit, buik op de grond (M)	Kruipen met buik op de grond	
65.	Trekt zich op tot staan (M)	Optrekken tot staan	
Onderzoekleeftijd 15 maanden			
11.	Doet blokjes in/uit doos	Een blokje uit en in een doos doen	
12.	Speelt 'geven en nemen' (M)	Geven en nemen	
37.	Zegt 2 'geluidswaarden' met begrip (M)	Twee eigen woordjes zeggen	

38.	Begrijpt enkele dagelijks gebruikte zinnen (M)	Simpele zinnen begrijpen	
66.	Kruipt vooruit, buik vrij van de grond (M)	Kruipen met de buik van de grond	
67.	Loopt langs (M)	Lopen met vasthouden aan een tafel of bank	
Onderzoeksleeftijd 18 maanden			
13.	Stapelt 2 blokjes	Twee blokjes stapelen	
14.	Gaat op onderzoek uit (M)	De omgeving ontdekken	
39.	Zegt 3 'woorden' met begrip (M)	Drie eigen woorden gebruiken	
40.	Begrijpt fantasiedrachtjes (M)	Doen alsof	
68.	Loopt los	Lopen zonder vasthouden	
69.	Gooit bal zonder om te vallen	Een bal gooien zonder te vallen	
Onderzoeksleeftijd 2 jaar			
15.	Stapelt 3 blokjes	Drie blokjes stapelen	
16.	Doet anderen na (M)	Anderen nadoen	
41.	Zegt 'zinnen' van 2 woorden (M)	Twee woorden achter elkaar zeggen	
42.	Wijst 6 lichaamsdelen aan bij pop (M)	Zes lichaamsdelen bij een pop aanwijzen	
68.	Loopt goed los		Wordt door ouders niet beoordeeld op deze leeftijd
70.	Raapt vanuit hurkzit iets op	Iets van de grond oprapen	
Onderzoeksleeftijd 2,5 jaar			
17.	Stapelt 6 blokjes	Zes blokjes stapelen	
18.	Plaatst ronde vorm in de stoof	De ronde vorm in een stoof doen	
19.	Trekt kledingstuk uit (M)	Kleding uittrekken	
43.	Noemt zichzelf 'mij' of 'ik' (M)	Zichzelf mij of ik noemen	
44.	Wijst 5 plaatjes aan in boek	Vijf plaatjes in een boek aanwijzen	
68.	Loopt goed los		Wordt door ouders niet beoordeeld op deze leeftijd
71.	Schopt bal weg	Een bal wegschoppen	
72.	Kan in zit soepel roteren	Het bovenlichaam draaien	
Onderzoeksleeftijd 3 jaar			
20.	Bouwt vrachtauto na	Een vrachtauto met blokjes nabouwen	
21.	Plaatst 3 vormen in stoof	Drie vormen in een stoof doen	
22.	Tekent verticale lijn na	Een lijn natekenen	

45.	Zegt zinnen van 3 of meer woorden (M)	Drie woorden achter elkaar zeggen	
46.	Is verstaanbaar voor bekenden (M)	Te verstaan door bekenden	
68.	Loopt soepel		Wordt door ouders niet beoordeeld op deze leeftijd
73.	Fietst op driewieler (M)	Fietsen op een driewieler	
Onderzoekleeftijd 3,5 jaar			
23.	Bouwt brug na	Een brug met blokjes nabouwen	
24.	Plaatst 4 vormen in stoof	Vier vormen in een stoof doen	
25.	Trekt eigen kledingstuk aan (M)	Kleding aantrekken	
47.	Praat spontaan over gebeurtenissen thuis/speelzaal (M)	Vertellen over gebeurtenissen	
48.	Stelt vragen naar 'wie', 'wat', 'waar' en 'hoe' (M)	Vragen stellen naar wie, wat, waar en hoe	
68.	Loopt soepel		Wordt door ouders niet beoordeeld op deze leeftijd
74.	Springt met beide voeten tegelijk	Met twee voeten tegelijk springen	
Onderzoekleeftijd 4 jaar			
26.	Tekent cirkel na	Een rondje natekenen	
27.	Houdt potlood met vingers vast	Een potlood met de vingers vasthouden	
49.	Is goed verstaanbaar voor onderzoeker	Te verstaan door vreemden	
50.	Stelt vragen naar 'hoeveel', 'wanneer', 'waarom' (M)	Vragen naar hoeveel, wanneer of waarom	
68.	Loopt soepel		Wordt door ouders niet beoordeeld op deze leeftijd
Onderzoekleeftijd 4,5 jaar			
28.	Tekent kruis na	Een kruis natekenen	
51.	Begrijpt analogieën en tegenstellingen	Begrijpen van woorden die met elkaar te maken hebben	
75.	Kan minstens 5 seconden op één been staan	Vijf tellen op één been staan	